

Digitaal burgerdossier Usquert

'Welke hulpvragen spelen er op sociaal- en maatschappelijk gebied bij de kwetsbare ouderen in Usquert met betrekking tot het digitaal burgerdossier?'

Lotte Zwerver / Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Inge Groen / Toegepaste Psychologie
Marije Wiegersma / Fysiotherapie
Hanzehogeschool Groningen
Minor Healthy Ageing
22/06/2016

Inhoud

1. Samenvatting	2
2. Inleiding.....	3
2.2 <i>Situatieanalyse</i>	3
2.3 <i>Probleemstelling</i>	3
2.4 <i>Doelstellingen</i>	4
3.1 <i>Onderzoeksmethode</i>	5
3.2 <i>Onderzoeksubjecten</i>	5
3.3 <i>Selectiemethode</i>	5
3.4 <i>Onderzoeksvariabelen</i>	5
3.5 <i>Dataverzamelingsproces</i>	5
3.6 <i>Ethische aspecten</i>	6
3.7 <i>Het meetinstrument</i>	6
4. Theoretische onderbouwing	7
4.1 <i>Sociaal-maatschappelijk</i>	7
4.2 <i>Digitaal burgerdossier</i>	7
4.3 <i>Privacy</i>	8
4.4 <i>Informatie- en Communicatie Technologie (ICT)</i>	8
5. Resultaten	10
5.1 <i>Deelvraag 1; Achtergrond informatie</i>	10
5.2 <i>Deelvraag 2; Hulpbehoevendheid</i>	11
5.3 <i>Deelvraag 3; Digitaal burgerdossier</i>	12
5.4 <i>Deelvraag 4; ICT-apparatuur</i>	14
5.5 <i>Deelvraag 5; Medische informatie</i>	15
6. Conclusie	17
6.1 <i>Deelvraag 2; Hulpbehoevendheid</i>	17
6.2 <i>Deelvraag 3; Digitaal burgerdossier</i>	17
6.3 <i>Deelvraag 4; ICT-vaardigheden</i>	17
6.4 <i>Deelvraag 5; Medische informatie</i>	17
6.5 <i>Eindconclusie</i>	18
6.6 <i>Aanbeveling</i>	18
7. Discussie	19
Bijlagen.....	20
<i>Bijlage 1. Enquête</i>	20

1. Samenvatting

Inleiding - Dit projectverslag wordt vanuit de minor 'Healthy Ageing' geschreven door drie derdejaars studenten van de Hanzehogeschool. De aanleiding voor het onderzoek is een eerder geschreven projectverslag van studenten vanuit de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Dit project is een vervolgonderzoek waarbij de verbeterpunten uit het vorige verslag zijn aangepast en opnieuw zijn beschreven. Dit vervolgonderzoek heeft plaatsgevonden in het Groningse dorp Usquert. In het eerste onderzoek is onderzocht wat de zorgvraag is van kwetsbare ouderen op sociaal- en maatschappelijk gebied. De onderzoeksvraag die centraal staat tijdens het vervolgonderzoek luidt; 'Welke hulpvragen spelen er op sociaal- en maatschappelijk gebied bij de kwetsbare ouderen in Usquert met betrekking tot het digitaal burgerdossier?'. Het doel is hierbij een duidelijk beeld te krijgen van de zorgvraag van kwetsbare ouderen op sociaal- en maatschappelijk gebied om dit toe te kunnen passen in het digitaal burgerdossier zodat zorgaanbieders gemakkelijker passende zorg aan kunnen bieden.

Methode - Dit onderzoek is deels een kwantitatief en deels een kwalitatief onderzoek. Er is gebruik gemaakt van een vragenlijst, waarbij de resultaten via het statistisch programma SPSS worden verwerkt. Met behulp van literatuur is er informatie verzameld over de doelgroep, het dorp Usquert en andere informatie die van belang was om het onderzoek te doen. Een onderzoeksobject was de enquête die is verbeterd. Deze enquête is afgenomen bij kwetsbare ouderen van 55+.

Resultaten - Aan het onderzoek deden 41 respondenten mee, waarvan de meerderheid vrouw was. De hoogst genoten opleiding was voornamelijk het lager beroepsonderwijs. De respondenten zijn voornamelijk gepensioneerd en wonen samen met hun partner. De gemiddelde leeftijd is 71,8 jaar. Het grootste deel wil graag hulp ontvangen, het liefst van vrienden of familie. De meerderheid geeft aan geen behoefte te hebben aan een burgerdossier. Men heeft geen vertrouwen in de privacy veiligheid. Maar toch vindt men wel dat het burgerdossier ervoor zorgt dat zij zelf kunnen bepalen aan wie zij hulp vragen en met wie zij gegevens wisselen. Bijna driekwart van de respondenten bezit een ICT apparaat. De mening is erg verdeeld over of men wil leren om te gaan met ICT apparaten. Men voelt zich behoorlijk zelfverzekerd als zij hun medische informatie invult. Toch geeft maar liefst 41,5% aan de medische informatie niet vaak te begrijpen.

Conclusie - De respondenten zijn het liefst zelfstandig en ontvangen het liefst hulp van vrienden. Men ontvangt het liefst hulp bij hand- en spandiensten. Men staat niet erg open voor een burgerdossier. Men heeft weinig vertrouwen in de privacy veiligheid en vindt zichzelf niet ICT vaardig genoeg. Het grootste gedeelte van de respondenten is in het bezit van een ICT apparaat. Men geeft aan daar redelijk tot goed mee overweg te kunnen. Men voelt zich zelfverzekerd als zij hun medische informatie moeten invullen maar toch geven ze aan niet veel van hun medische situatie te begrijpen door. De geënquêteerden zijn nog erg terughoudend wat betreft de komst van een digitaal burgerdossier en het hierbij openbaar maken van hun hulpbehoefte.

2. Inleiding

In de inleiding wordt een duidelijke introductie gegeven van het onderzoek. Hierbij komt naar voren wat de aanleiding voor het onderzoek en wat de situatieanalyse is. Daarnaast wordt de probleemstelling uitgewerkt en welke vraagstelling daaraan is verbonden die centraal is gesteld tijdens het onderzoek. Als laatste wordt de doelstelling van het onderzoek uitgelegd.

2.1 Aanleiding

Dit projectverslag wordt vanuit de minor 'Healthy Ageing' geschreven door drie derdejaars studenten vanuit de studies Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Toegepaste Psychologie en Fysiotherapie. De aanleiding voor dit onderzoek en het onderzoeksverslag is een eerder geschreven projectverslag van studenten vanuit de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Uit de discussie van het desbetreffende onderzoek blijkt dat het onderzoek op een aantal punten nog verbeterd kan worden.

De stichting Goud-Oud Warffum wil graag een dergelijk onderzoek uitvoeren en heeft een vervolgonderzoek voorgesteld. Dit maakt Goud-Oud Warffum de opdrachtgever voor dit project met als contactpersoon Francie Kaaijk. Deze stichting zet zich in voor zorg en welzijn van de bewoners met als doelstelling; 'Voor kleine krimpende dorpen als Warffum is een zorgconcept op maat nodig dat aansluit bij de vraag van een dorp, maar ook bij de kracht van een dorp. Daarom is het doel van dit project om een concept voor wonen, zorg en welzijn te ontwikkelen dat het mogelijk maakt dat bijna iedereen tot zijn dood in het dorp kan blijven wonen.'¹

Tijdens het vervolgonderzoek en in dit onderzoeksverslag zijn de verbeterpunten uit het vorige verslag aangepast en opnieuw beschreven. Het vervolgonderzoek heeft plaatsgevonden in het Groningse dorp Usquert. De opdrachtgever gaf aan dat de inwoners van Warffum 'enquête moe' zijn. Er zijn veel vergelijkbare enquêtes afgenomen onder de bevolking daar en er is voor gekozen niet nog een enquête te verspreiden. Usquert is als oplossing gekozen met als reden dat dit dorp representatief is voor het dorp Warffum.

2.2 Situatieanalyse

In het voorgaande onderzoek is er onderzoek gedaan naar de zorgvraag van kwetsbare burgers op sociaal- en maatschappelijk gebied. Door de hulpvraag van de kwetsbare burgers en het aanbod van de zorgaanbieders in het dorp bij elkaar te brengen is het Digitaal Burgerdossier centraal komen te staan.² Tijdens dit onderzoek is gebruik gemaakt van een enquête, deze bracht het gedrag van de gebruikers tegenover het Digitaal Burgerdossier in kaart. Daarnaast werd door de enquête gedeeltelijk duidelijk welke zorgvragen er spelen bij de ouderen. De enquête bleek echter niet voldoende duidelijk en lastig in te vullen voor vele ge-enquêteerden, waardoor er een onduidelijk beeld is ontstaan van de zorg die kwetsbare burgers nodig hebben. Hierdoor wordt de enquête aangepast en zal de vernieuwde versie opnieuw worden afgenomen bij een groep kwetsbare ouderen, in het dorp Usquert. Dit onderzoek is meer gericht op kwetsbare ouderen en de enquête zo specifiek mogelijk te maken voor de doelgroep. Op deze manier wordt er verwacht dat er een duidelijker beeld ontstaat, zodat de zorgaanbieders gerichtere zorg kunnen aanbieden.

2.3 Probleemstelling

Zoals staat beschreven in de voorgaande alinea's is het concept van het voorgaande onderzoek niet voldoende voor het vervolgonderzoek en zal deze dus aangepast moeten worden. Er is een onduidelijk beeld ontstaan tijdens het voorgaande onderzoek. Door het vernieuwen van de bestaande enquête willen we een duidelijk beeld creëren van de zorgvragen die er spelen bij de inwoners in Usquert. De onderzoeksvraag hierbij luidt;

¹ <http://www.goudoudinwarffum.nl/Home.php>

² Jorna H., Akkocaoglu S. Onderzoeksrapportage Digitaal Burgerdossier. 2015

'Welke hulpvragen spelen er op sociaal- en maatschappelijk gebied bij de kwetsbare ouderen in Usquert met betrekking tot het digitaal burgerdossier?'

2.4 Doelstellingen

Met het afnemen van de vernieuwde enquête is het de bedoeling duidelijk in kaart te brengen wat de hulpvraag is op het gebied van sociaal- en maatschappelijke zorg bij kwetsbare ouderen in het dorp Usquert. Wanneer dit overzichtelijk is kan dit duidelijker gepresenteerd worden in het Digitaal Burgerdossier en is het voor de zorgaanbieders gemakkelijker passende zorg aan te bieden.

3. Methode

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving en verantwoording van de aanpak gegeven. Zo komen de volgende dingen naar voren: Onderzoeksmethode, onderzoeksobjecten, selectiemethode, onderzoeksvariabelen, dataverzamelingsproces, ethische aspecten en de opzet van het meetinstrument.

3.1 Onderzoeksmethode

Dit onderzoek hoort grotendeels bij kwantitatief onderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van een vragenlijst. De cijfermatige gegevens die hieruit komen worden verwerkt en geïnterpreteerd. Dit wordt gedaan met het statistisch programma SPSS waarmee het gemiddelde, de standaarddeviatie, mediaan en andere statistische onderwerpen kunnen worden berekend. Aan de hand van literatuuronderzoek dus kwalitatief onderzoek is er informatie verzameld om meer te weten te komen over de doelgroep, het dorp Usquert en alle andere extra informatie die van belang was om goed onderzoek te kunnen doen.

3.2 Onderzoeksobjecten

Bij de enquête is er gebruik gemaakt van de basis van een eerder afgenomen enquête gerelateerd aan dit onderzoek. Dit onderzoek is nagenoeg hetzelfde alleen vond deze plaats in een ander dorp en vanuit een iets andere insteek. Er is in dit geval een willekeurige steekproef ingezet waarbij de bewoners van Usquert van verschillende groepen benaderd werden via verschillende kanalen, bijvoorbeeld de buurtsoos (spelletjesmiddag), vrouwen van nu en bij de huisarts. Dit allemaal gericht op de kwetsbare ouderen die in Usquert wonen. Hieronder worden oudere mensen met een verminderde regie (of verlies aan regie) over het eigen leven met een veelzijdige hulp- en zorgbehoefte.³ Hiervoor is gekozen om een zo goed mogelijk beeld te creëren van de behoefte aan het dossier vanuit een meer geselecteerd deel van de zorgvragers.

3.3 Selectiemethode

Onder de inclusie selectiemethode hoort de kwetsbare oudere die inwoner van Usquert is en ouder is dan 55 jaar. De exclusie selectiemethodecriteria zijn onder andere jonger dan 55 jaar, geen behoefte aan enquête invullen, geen inwoner van Usquert zijn, niet meer de enquête kunnen begrijpen door fysieke of mentale achteruitgang of beperking hierin, bijvoorbeeld het niet meer kunnen lezen van de enquête doordat het zicht van de oudere in der mate slecht is dat dit niet meer mogelijk is.

3.4 Onderzoeksvariabelen

De gebruikte onderzoeksvariabelen zijn een onderzoeksvraag, enquête en de medewerking van inwoners van Usquert. De onderzoeksvariabelen zijn de onderwerp groepen van de enquête, zoals demografische gegevens, de invloed van de omgeving op de oudere, de omgang met een eventuele hulpvraag, de bekendheid van de ouderen (omgang) met de digitale omgeving en apparaten.

3.5 Dataverzamelingsproces

De dataverzameling heeft plaatsgevonden door eerst een proefafname te houden met de enquête. De definitieve enquête is afgenomen bij vergelijkbare personen als de doelgroep in Usquert. De enquête is eerder afgenomen om een tijdsindicatie te krijgen over de duur van het invullen en er is gecheckt of de vragen duidelijk te beantwoorden zijn. Twee weken later is de enquête afgenomen bij de buurtsoos, vrouwen van nu en bij geschikte cliënten van de buurtzorg in Usquert. De geschikte cliënten zijn geselecteerd door het personeel bij de

³ <http://www.kompleet.nl/kwetsbare-ouderen>

buurtzorg die al hun cliënten persoonlijk kennen. De buurtzorg heeft dus uitsluitend kwetsbare ouderen geselecteerd.

Het vooraf gestelde wenselijk aantal respondenten was minstens 50. Dit is berekend uit het feit dat Usquert ongeveer 1330 inwoners heeft.⁴ Daarnaast is er met de projectbegeleider vanuit de Hanze Hogeschool afgesproken dat 50 respondenten een prima aantal was voor dit project. Na afloop van de twee weken waarin respondenten werden geworven, zijn er 30 ingevulde enquêtes ontvangen. Hier zijn later nog 13 bijgekomen wat het uiteindelijke onderzoekspopulatie op 43 brengt.

3.6 Ethische aspecten

Onder de ethische aspecten van dit onderzoek vallen verschillende dingen. Allereerst zou er weerstand bij het achterlaten van persoonlijke gegevens kunnen ontstaan, dit kan ontstaan uit de onbekendheid van wat er met de gegevens gaat gebeuren, onwetendheid met wie deze gegevens gedeeld zullen worden of omdat iemand liever anoniem wil blijven. Ook kan een kwetsbare ouderen afschrikken van de term digitaal burgerdossier, omdat dit een onbekende term is en ze er geen beeld bij hebben.

3.7 Het meetinstrument

Het meetinstrument is in de vorm van een enquête opgesteld. Deze enquête is als bijlage weergegeven. De enquête bestaat uit voor gestructureerde meerkeuze vragen. Deze meerkeuze vragen zijn aangevuld met een aantal open vragen die kunnen worden beantwoord met eigen antwoorden, dit om de respondenten de mogelijkheid te geven hun mening, ervaring en beleving in eigen woorden te vermelden.

Het meetinstrument is globaal opgedeeld in vier onderwerpen. Op deze manier is er een duidelijke verdeling in het aantal vragen en dit maakt het overzichtelijk. De gebruikte onderwerpen zijn;

- Achtergrond en hulpbehoevendheid
- Digitaal Burgerdossier
- ICT-vaardigheden
- Medische informatie

Om deze onderwerpen duidelijk weer te geven in de enquête is gebruik gemaakt van deelvragen. In de volgende tabel zijn deze deelvragen weergegeven met daarbij de bijbehorende vragen in de enquête.

Deelvraag	Enquêtevragen
1. Achtergrond informatie (geslacht, leeftijd, opleiding etc.)	1 t/m 6
2. Hulpbehoevendheid; in welke mate maken de burgers gebruik van hulp en in hoeverre verlenen zij hulp aan anderen?	7 t/m 10
3. Digitaal burgerdossier; in hoeverre staan ze open voor een digitaal burgerdossier en hoe denken ze dat het meerwaarde biedt?	11 t/m 15
4. In welke mate maken de burgers uit Usquert gebruik van ICT apparatuur en hoe gaan ze hier mee om?	16 t/m 21
5. Hoe gaan de burgers om met medische informatie en in hoeverre begrijpen ze hun medische situatie?	22 en 23

Tabel 1. Deelvragen en de daarbij behorende enquêtevragen

⁴ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Usquert>

4. Theoretische onderbouwing

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd welk vooronderzoek er is gedaan. Het vooronderzoek bestaat uit een literatuur onderzoek. Door middel van dit literatuuronderzoek zijn een aantal lastige begrippen uitgewerkt wat heeft gezorgd voor een algehele kennis over het onderwerp van dit onderzoek. Op deze manier is de voorbereiding voorafgaand aan het onderzoek optimaal. Om deze literatuur te verwerven is er gebruik gemaakt van verschillende databanken. Dit betreft Google, GoogleScholar en Pubmed. Op deze databanken is gezocht naar de volgende begrippen;

- Sociaal-maatschappelijk
- Burgerdossier
- Privacy
- Informatie- en Communicatie Technologie (ICT)

4.1 Sociaal-maatschappelijk

Sociaal-maatschappelijk wil zeggen dat iets betrekking heeft op de intermenselijke (sociaal samenleving/maatschappelijke ruimte (maatschappij)).

Alles dat dus te maken heeft met mensen onderling en het stukje door mensen ingerichte en aangeduide wereld waarin zijn wonen en leven. Er kunnen echter ook problemen optreden op dit gebied, de zogenoemde sociaal-maatschappelijke problemen. Wanneer een persoon niet meer zelfstandig kan deelnemen aan de samenleving en niet als enige last heeft van deze situatie maar ook de naaste omgeving hier last van heeft, dan spreken we van sociaal-maatschappelijke problemen.⁵

Dit kan nare gevolgen hebben. Deze problemen kunnen wellicht opgelost worden door een digitaal burgerdossier.

4.2 Digitaal burgerdossier

Het digitaal burgerdossier is een initiatief die onder andere door de organisatie 'Innovatieve werkplaats samen doen' tot stand is gekomen.⁶ Deze organisatie ondersteunt gemeenten bij de bevordering van participatie en zelfredzaamheid van individuen en stelt de behoeftes van de kwetsbare burgers centraal. Het digitaal burgerdossier is een initiatief met als doel alle vragen van de burgers op het sociaal maatschappelijk gebied vast te zetten in een digitale omgeving. Hierbij wordt gekeken naar het aanbod dat komt vanuit de burgers. Dit dossier zit echter nog in de ontwerp fase. Binnen dit dossier staat de burger centraal, doordat in vergelijking met andere dossiers de burger zelf bepaalt wie er wel of niet bij welke gegevens kunnen. Zelfs als de burger toestemming geeft aan iemand om de gegevens in te zien kan hij of zij bepalen welke informatie iemand te zien krijgt en welke informatie verborgen blijft. Met dit idee kan de burger zelf meer regie hebben over belangrijke en vertrouwelijke informatie.

Hieronder nogmaals puntsgewijs de kenmerken van een digitaal burgerdossier:

- Burger staat centraal
- Eigen beheer over persoonlijke gegevens
- Laagdrempelig hulp vragen en aanbieden
- Gegevens delen met professionals kan wanneer de burger het wil
- Het is digitaal, dus via internet

Verschil met huidige online portals;

Het belangrijkste kenmerk van het digitaal burgerdossier is dat de burger staat centraal. Dat wil zeggen dat de burger zelf alle rechten in eigen handen heeft. De burger bepaalt met wie de gegevens worden gedeeld. Dit kan ieder moment worden gewijzigd en stop gezet. Bijvoorbeeld: Een fysiotherapeut heeft een week voor de geplande afspraak met de burger inzicht in een burger zijn dossier op het gebied van spieren en gewrichten. Na de afspraak wordt de toezegging weer ontzegt. In het digitaal burgerdossier is het principe gericht op

⁵ <https://www.parnassiagroep.nl/uw-probleem/sociaal-maatschappelijke-problemen>

⁶ Jorna H., Akkocaoglu S. Onderzoeksrapportage Digitaal Burgerdossier. 2015

medisch gebied maar ook op het sociaal maatschappelijk gebied. Allerlei verschillende zorgaanbieders kunnen zich hier dus op aansluiten. Dit kan dus variëren van fysiotherapeuten tot mensen van de GGZ.

Zelfmanagement aan de hand van het digitale burgerdossier;
Zoals inmiddels duidelijk is zijn de burgers meer dan vroeger zelf aan zet wat betreft de zorg. De mogelijkheden hiervoor worden ook steeds groter. Nederlanders zijn over het algemeen in toenemende mate hoger opgeleid en mondiger maar ook de technologie is een erg belangrijke factor die ervoor zorgt dat we de gezondheid en ziekte zelf steeds meer kunnen managen. Op dit moment zijn er meer dan 15.000 apps en websites met betrekking tot gezondheid. Ook het digitaal burger dossier is hier een voorbeeld van. Het zelf managen van een ziekte is echter veel meer dan het gebruik van technologie alleen. Zelfmanagement is het individuele vermogen om goed om te gaan met de symptomen, behandeling, lichamelijke en sociale consequenties van de aandoening en de daarbij behorende aanpassingen in leefstijl, zodat men in staat is om zelf de gezondheidstoestand te monitoren. Zelfmanagement betekent vooral dat (chronisch) zieke burgers meer de regie krijgen over hun zorg.⁷ Wanneer de burger in staat is zelf zijn ziekte te managen wordt het makkelijker aan te geven welke problemen er optreden en welke zorg ze hierbij nodig hebben. Dit is erg belangrijk voor het digitaal burgerdossier.

4.3 Privacy

Privacy is een afweerrecht dat de persoonlijke levenssfeer beschermt. Het wordt omschreven als de persoonlijke vrijheid van een individu. Privacy is een erg ruim begrip, het gaat om de bescherming van persoonsgegevens, de bescherming van het eigen lichaam en van de eigen woning, de bescherming van familie- en gezinsleven en het recht dat iemand heeft om vertrouwelijk te communiceren via verschillende communicatiemethoden. Privacy betekent dat een persoon dingen kan doen zonder dat de buitenwereld daar inbreuk op maakt of weet van heeft. Een onderdeel van privacy, de verwerking van persoonsgegevens, wordt sinds 1 september 2001 nader geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (wbp). Deze wet is voor dit onderzoek erg belangrijk. Er moet op vertrouwelijke wijze worden omgegaan met de gegevens van de personen die gebruik van het burgerdossier. Daarnaast is de privacy erg betrokken op het individu. De gebruiker van het digitaal burgerdossier bepaalt zelf welke gegevens gezien mogen worden door de andere partijen.⁸

4.4 Informatie- en Communicatie Technologie (ICT)

Bij ICT gaat het om de informatie die wordt gecommuniceerd via de technologie. Vroeger ging dit via andere communicatiematerialen zoals de post. Tegenwoordig gebeurt vrijwel alles via de computer. Zo is er sinds januari 2015 de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ingevoerd. Deze wet stelt dat gemeenten, en niet meer het rijk, verantwoordelijk zijn voor ouderen die met begeleiding nog zelfstandig kunnen wonen. Daarnaast vindt de rijksoverheid ook dat de zelfredzaamheid onder burger vergroot moet worden. Hierin speelt de ICT een belangrijke rol. Burgers moeten bijvoorbeeld uiterlijk in 2017 alle zaken met de overheid digitaal kunnen regelen. Iets wat voor ouderen lastiger is dan voor jongeren. Door de nieuwsgierigheid en het aanbod van cursussen op het gebied van technologie zijn er inmiddels steeds meer ouderen online. Maar naast de ouderen die wel kennismaken met de technologie zijn er de ouderen die daar nog problemen mee hebben.⁹ Zij zijn vaak gehecht aan traditionele producten en diensten en huiverig voor nieuwe technologie. Daarnaast hebben niet alle ouderen een grote sociale omgeving waar zij terecht kunnen met hun vragen over de technologie. Zo kampen veel ouderen met het wegvallen van hun contacten door overlijden

⁷ Kooiker S., Hoeymans H. Burgers en Gezondheid. 2014. 33-36

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/privacy>

⁹ <https://www.anbo.nl/lokaal/vlaarding/nieuws/ouderen-en-de-digitale-wereld>

van vrienden en familie. Maar ook daarvoor kan ICT een oplossing zijn. Zo kunnen ouderen juist via de ICT anderen leren kennen. Bijvoorbeeld voor het opzoeken van cursussen en dergelijke waar zij anderen kunnen ontmoeten.

5. Resultaten

Dit hoofdstuk geeft een objectieve en feitelijke beschrijving weer van de verzamelde data. Dit wordt gedaan in de vorm van tabellen en/of figuren volgens de schrijfwijzer. In het hoofdstuk wordt een analyse gegeven over de uitkomsten van de enquête die is gehouden onder de doelgroep.

Ondanks dat er van te voren naar een aantal van minimaal 50 respondenten werd gestreefd is dit aantal niet gehaald. In totaal hebben we 41 respondenten geworven. De resultaten zijn dan ook gebaseerd op de 41 respondenten. In de volgende tabel zijn de algemene gegevens van deze personen te vinden.

5.1 Deelvraag 1; Achtergrond informatie

Variabele	Categorie	Aantal	Percentage
Geslacht	Man	18	43,9
	Vrouw	23	56,1
Leeftijd	55 tot en met 59 jaar	3	7,3
	60 tot en met 64 jaar	5	12,2
	65 tot en met 69 jaar	8	19,5
	70 tot en met 74 jaar	10	24,4
	75 tot en met 79 jaar	6	14,6
	80 tot en met 84 jaar	2	4,9
	85 tot en met 89 jaar	7	17,1
Samenstelling huishouden	Eenpersoonshuishouden/alleenstaand	18	43,9
	Alleenstaande met inwonende kinderen	1	2,4
	(echt)paar zonder inwonende kinderen	21	51,2
	(echt)paar met inwonend(e) kind(eren)	0	0
	Anders	1	2,4
Opleiding	Basisonderwijs	7	17,1
	Lager beroepsonderwijs (LBO, MAVO, VMBO)	20	48,8
	Havo of VWO	2	4,9
	Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)	6	14,6
	Hoger beroepsonderwijs (HBO), universiteit (WO)	6	14,6
Functie arbeidsmarkt	Werkende	4	9,8
	Werk zoekende	0	0
	Studerende	0	0
	Gepensioneerd	31	75,6
	Anders	6	14,6
Aantal jaren bewoner in Usquert	0 maand t/m 14 jaar	5	12,2
	15 t/m 29 jaar	5	12,2
	30 t/m 44 jaar	9	22
	45 t/m 59 jaar	11	26,8
	60 t/m 74 jaar	7	17,1
	75 t/m 89 jaar	3	7,3
	90 t/m 104 jaar	1	2,4

Tabel 2. Overzicht achtergrond kenmerken van de respondenten(N=41)

Volgens de stadsindex telt Usquert 1335 inwoners in 2016. De verdeling man en vrouw is op dit moment 51,1 % tegenover 48,9%. Uit de tabel blijkt dat in dit onderzoek de meerderheid van de respondenten vrouwelijk is.¹⁰

De leeftijdscategorie 45 tot 64 jaar is volgens de stadsindex het meest vertegenwoordigd in Usquert. Tijdens dit onderzoek zijn de bewoners in de leeftijdscategorie van 65 tot 74 jaar het meest vertegenwoordigd.

Wat vooral opvalt uit tabel 2 is dat het opleidingsniveau betreft het lager beroepsonderwijs sterk vertegenwoordigd is. Het grootste gedeelte van de respondenten is inmiddels gepensioneerd maar woont nog als echtpaar samen zonder inwonende kinderen. Dat de grootste groep gepensioneerd is, is erg logisch aangezien er in dit onderzoek is gekozen voor een doelgroep die ouder is dan 55 jaar. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 71,8 jaar waarbij de verdeling van man en vrouw, 73 om 70 jaar bedraagt. Het gemiddelde aantal jaren dat een bewoner in Usquert woont, is over het geheel 44,8. Vrouwen wonen er gemiddeld 48 jaren en mannen 41 jaren.

5.2 Deelvraag 2; Hulpbehoevendheid

	Aantal	Percentages
Ja, buren	3	7,3
Ja, vrienden	16	39
Ja, kennissen	1	2,4
Ja, familie	7	17,1
Ja, onbekenden	4	9,8
Nee, geen behoefte	10	24,4

Tabel 3. Behoeftte hulp te ontvangen en door wie

Uit tabel 3 komt naar voren dat de behoefte om hulp te ontvangen bij iets meer dan driekwart van de respondenten aanwezig is. Van deze driekwart vind iets minder dan de helft dat vrienden deze hulp kunnen geven aan hen. Naast vrienden zijn ook familieleden genoemd om hulp te geven aan de betreffende persoon.

	Buren	Vrienden	Kennissen	Familie	Niet
Hand- en spandiensten	1 (2,4%)	7 (17,1%)	2 (4,9%)	4 (9,8%)	27 (65,9%)
Gezellige tijd	1 (2,4%)	18 (43,9%)	1 (2,4%)	3 (7,3%)	18 (43,9%)
Ondersteuning Dagelijkse handelingen	2 (4,9%)	7 (17,1%)	1 (2,4%)	5 (12,2%)	26 (63,4%)

Tabel 4. Hulp ontvangen in welke vorm en door wie

Uit tabel 4 is af te lezen dat de respondenten voornamelijk geen hulp willen ontvangen bij hand- en spandiensten, mocht er wel hulp ontvangen worden dan mag dat door vrienden gebeuren. Voor een gezellige tijd is de behoefte onder de respondenten van door vrienden hierbij hulp ontvangen en geen hulp willen ontvangen om een gezellige tijd te kunnen beleven gelijk. Over de ondersteuning ontvangen bij dagelijkse handelingen zijn de

¹⁰ <http://www.stadindex.nl/usquert>

respondenten het over het algemeen eens, namelijk dat die er niet hoeft te komen. Conclusie uit deze drie variabelen is dat de respondenten het liefste zelfstandig zijn en mochten ze hulp willen ontvangen dan is dat van vrienden.

	Buren	Vrienden	Kennissen	Familie	Onbekenden	Niet
Hand- en spandiensten	2 (4,9%)	3 (7,3%)	1 (2,4%)	4 (9,8%)	14 (34,1%)	17 (41,5%)
Gezellige tijd	5 (12,2%)	11 (26,8%)	1 (2,4%)	6 (14,6%)	1 (2,4%)	17 (41,5%)
Ondersteuning dagelijkse handelingen	2 (4,9%)	10 (24,4%)	4 (9,8%)	7 (17,1%)	2 (4,9%)	16 (39%)

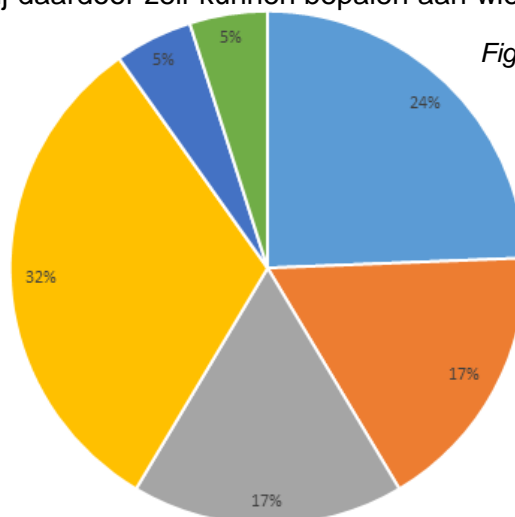
Tabel 5. Hulp verlenen in welke mate en aan wie

Uit tabel 5 komt naar voren dat de respondenten het liefste geen hulp willen verlenen aan anderen in de maatschappij wat betreft alle drie de eerder genoemde variabelen; hand- en spandiensten, voor een gezellige tijd en voor ondersteuning bij dagelijkse handelingen. Mocht er wel hulp moeten worden verleend dan is dat bij hand- en spandiensten aan onbekenden en voor vrienden om hen een gezellige tijd te laten beleven en bij dagelijks handelingen van hen.

Samengevat hebben de respondenten de behoefte om geholpen te worden in de samenleving, dit mogen vrienden doen en anders familie. Het vragen of geven van hulp heeft niet de voorkeur bij de meeste respondenten.

5.3 Deelvraag 3; Digitaal burgerdossier

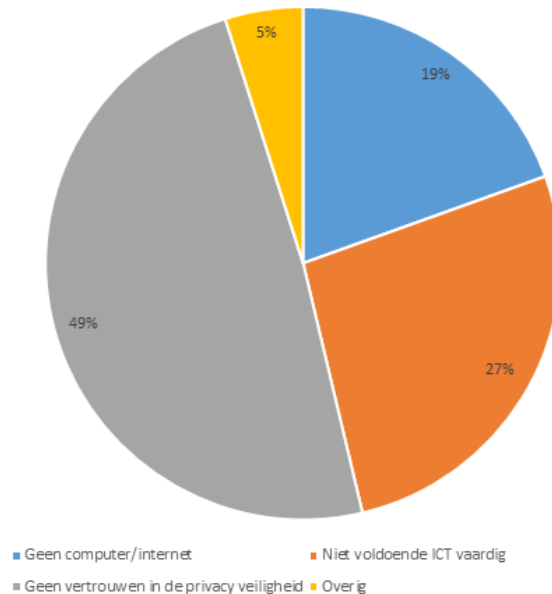
In de enquête wordt bij vraag 11 de volgende vraag gesteld: 'Zou u open staan om ervaring op te doen met een burgerdossier?'. De meerderheid, 53,7 procent, geeft aan dat zij hier niet voor open staan. Het andere deel, 41,5 procent, geeft aan wel graag ervaring hier mee op te willen doen. Bij vraag 12 wordt gevraagd of het burgerdossier, nu of in de toekomst, een meerwaarde kan bieden. Het grootste deel, 58,6 procent geeft aan dat het geen meerwaarde voor zichzelf zal bieden. Maar op de vraag, of het burgerdossier voor anderen een meerwaarde kan bieden geeft 53,6 procent aan dat het juist wél een meerwaarde zal bieden. Vraag 13 gaat over de vraag: 'Waarom denkt u dat een burgerdossier meerwaarde biedt?'. In figuur 1 zijn de resultaten hierop weergegeven. Hieruit blijkt dat de meerderheid vindt dat de meerwaarde van het burgerdossier is dat zij daardoor zelf kunnen bepalen aan wie zij hulp vragen en met wie zij gegevens wisselen.

Figuur 1. Meerwaarde van het burgerdossier

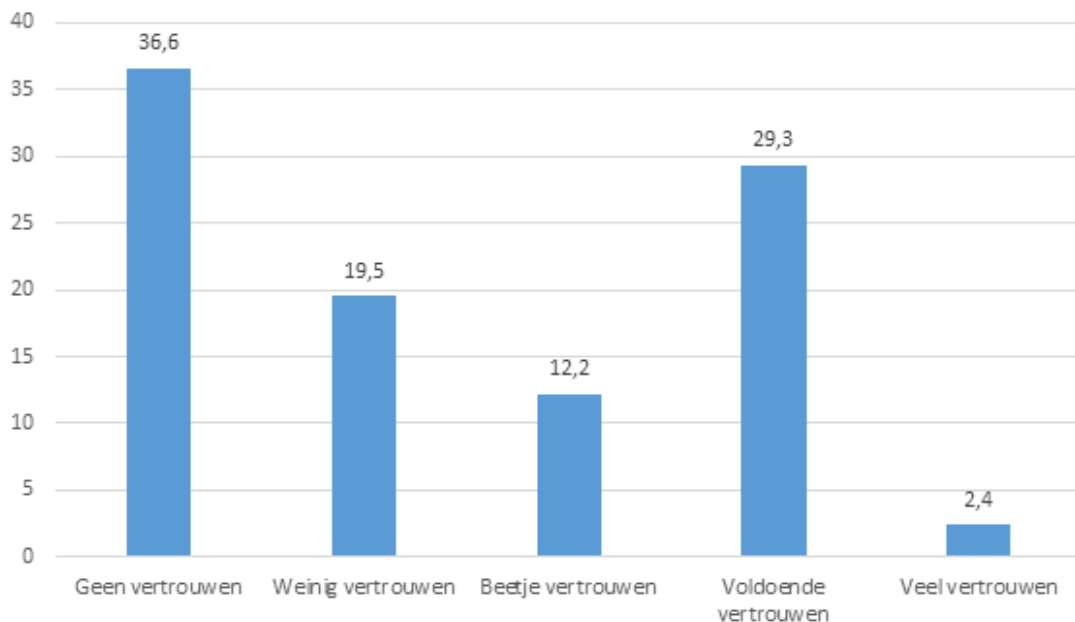
- Ik denk niet dat een burgerdossier meerwaarde biedt
- Ik kan makkelijk iemand vinden die hulp nodig heeft
- Ik kan makkelijk iemand vinden die mij hulp geeft
- Ik bepaal zelf aan wie ik hulp vraag en met wie ik gegevens wissel
- Ik heb alles overzichtelijk
- Ik kan het altijd bij de hand hebben omdat het via het internet gaat

Vraag 14 gaat over de bezwaren die er zijn tegen het burgerdossier. In figuur 2 is te zien dat het grootste bezwaar, met 49 procent, is dat men geen vertrouwen heeft in de privacy veiligheid. Daarnaast vindt ook een groot deel zichzelf niet ICT vaardig genoeg.

Figuur 2. Bezwaren tegen het burgerdossier

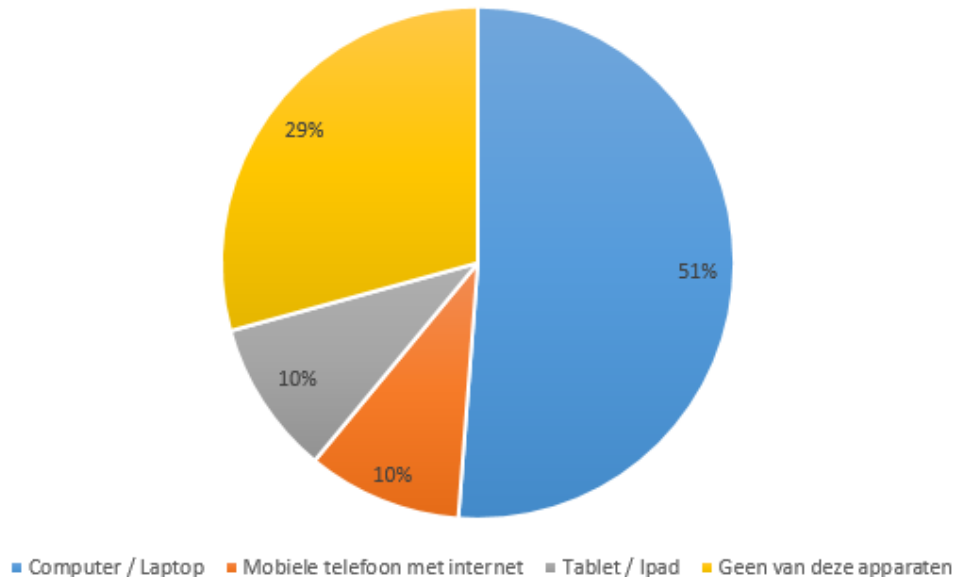
Vraag 15 gaat over de vraag in hoeverre men er vertrouwen in heeft dat de privacy gewaarborgd wordt bij het burgerdossier. In figuur 3 zijn de resultaten weergegeven. Uit deze resultaten blijkt dat 36,6 van de ondervraagde mensen hier geen vertrouwen in heeft. Maar toch geeft ook 29,3 aan voldoende vertrouwen te hebben in dat de privacy gewaarborgd wordt.

Figuur 3. Vertrouwen in waarborging privacy

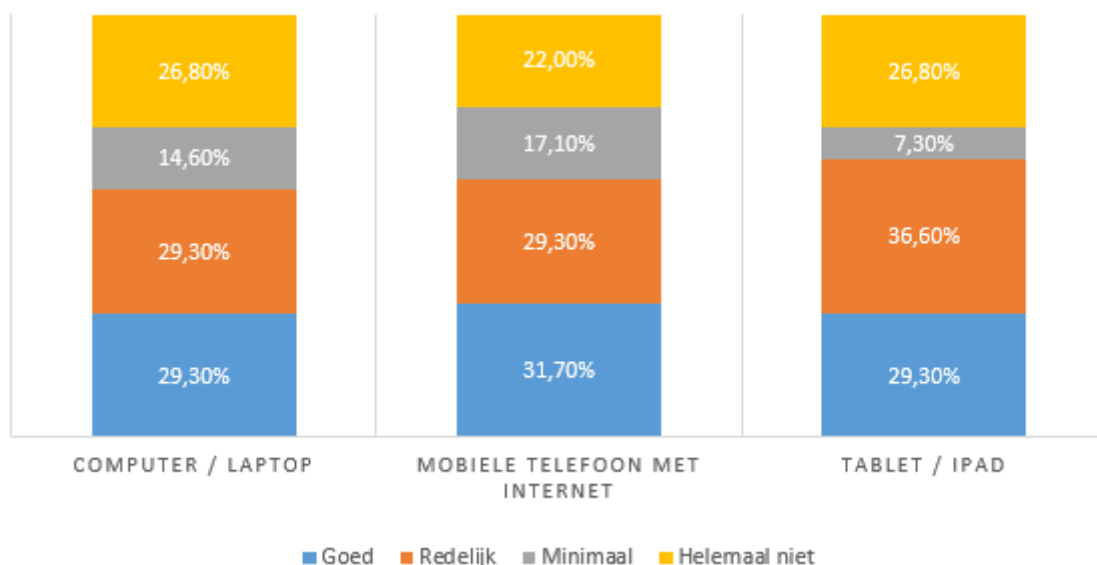
5.4 Deelvraag 4; ICT-apparatuur

Zoals is te zien in figuur 2 vinden de inwoners van Usquert zichzelf niet ICT-vaardig genoeg. Dit is aan de hand van deelvraag 4 verder geanalyseerd. Zo is in figuur 4 te zien in hoeverre de inwoners beschikken over apparaten. Bijna driekwart van de ondervraagden is in het bezit van een dergelijk apparaat. Toch is er nog 29% die niet in het bezit van een van deze apparaten.

Figuur 4. Beschikking over dergelijke apparaten

De meerderheid van de ondervraagden is dus in het bezit van een apparaat waarop eventueel gebruik kan worden gemaakt van een digitaal burgerdossier. In figuur 5 is te zien in hoeverre de bewoners vaardig zijn in het gebruik van deze apparaten. Opvallend hieraan is dat de gebruikers van een tablet / iPad óf redelijk/goed in omgang zijn met dit apparaat óf er helemaal niet mee overweg kunnen. In vergelijking met de andere apparaten is er maar een kleine groep die 'minimaal' in omgang is met het apparaat.

Figuur 5. Omgang met apparaten

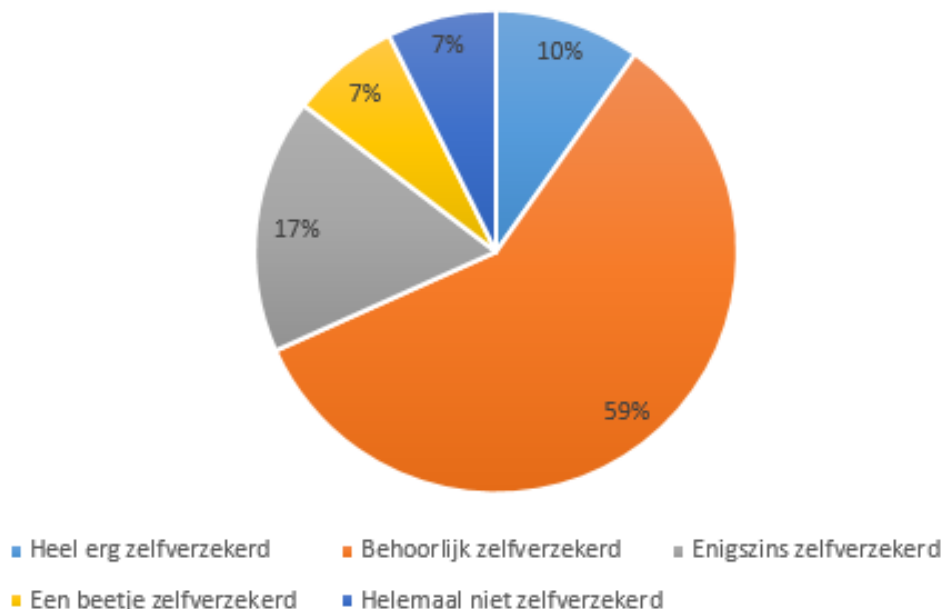
Zoals in de voorgaande 2 figuren is te zien zijn er nog veel bewoners in Usquert die niet in het bezit zijn van een dergelijk apparaat en is een kwart van de inwoners ook helemaal niet vaardig in de omgang met deze apparaten. Met tabel 6 wordt deelvraag 4 volledig beantwoord. De tabel laat zien in hoeverre de geënquêteerde gemotiveerd zijn wel iets te leren over deze apparaten. Het is erg verdeeld onder de inwoners. Zo is in alle gevallen te zien dat een ongeveer kwart van de bewoners niet gemotiveerd is iets te leren en dat er maar een kleine groep inwoners is die wel zeer gemotiveerd is.

	Niet gemotiveerd	Nauwelijks gemotiveerd	Een beetje gemotiveerd	Voldoende gemotiveerd	Ruim gemotiveerd	Zeer gemotiveerd
Computer / Laptop	9 (22,0%)	4 (9,8%)	4 (9,8%)	10 (24,4%)	10 (24,4%)	4 (9,8%)
Mobiele telefoon met internet	11 (26,8%)	4 (9,8%)	3 (7,3%)	10 (24,4)	7 (17,1%)	6 (14,6%)
Tablet / Ipad	10 (24,4%)	4 (9,8%)	11 (26,8%)	9 (22,0%)	2 (4,9%)	5 (12,2%)

Tabel 6. Motivatie vaardigheden apparaten opdoen

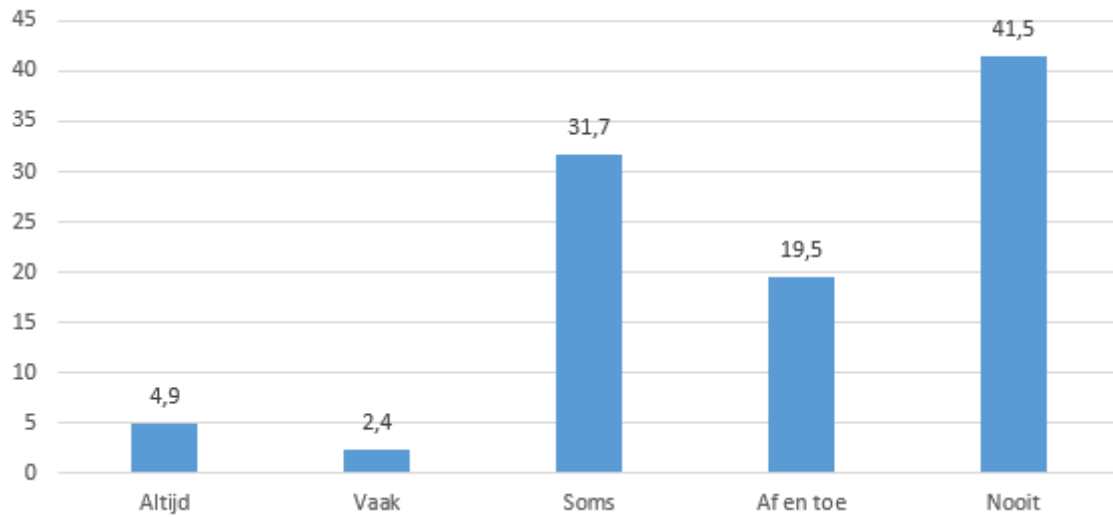
5.5 Deelvraag 5; Medische informatie

De laatste deelvraag is gericht op de medische informatie van de geënquêteerden. In figuur 6 is te zien in hoeverre de bewoners zelfverzekerd zijn wanneer ze medische formulieren moeten invullen. Dit geeft een indicatie over hoe zelfverzekerd de medische informatie op het digitaal burgerdossier kan worden geplaatst. Uit het cirkeldiagram is af te lezen dat de meerderheid behoorlijk zelfverzekerd is wanneer het aankomt op het invullen van medische informatie. 10% is zelfs heel erg zelfverzekerd.

Figuur 6. Zelfverzekertheid invullen medische informatie

Figuur 7 weergeeft in hoeverre de geënquêteerde hun medische situatie niet begrijpen omdat de schriftelijke informatie vaak lastig te begrijpen is. Maar liefst 41,5% geeft aan de medische situatie nooit te snappen en nog eens 31,7% en 19,5% geven aan soms en af en toe het te begrijpen.

Figuur 7. Begrijpen medische situatie

6. Conclusie

In dit hoofdstuk komt er per deelvraag een conclusie naar voren. Hier wordt een eenduidig antwoord gegeven op de vraagstelling die tijdens het onderzoek centraal stond. Daarnaast wordt uitgelegd of het doel is behaald en wat de relevantie en bevindingen voor de praktijk zijn. Als laatste worden er nog de aanbevelingen en suggesties gegeven.

6.1 Deelvraag 2; Hulpbehoevendheid

In welke mate maken de burgers gebruik van hulp en in hoeverre verlenen zij hulp aan anderen?

Uit deze drie variabelen komt naar voren dat de respondenten het liefste zelfstandig zijn en mochten ze hulp willen ontvangen dan is dat van vrienden. De behoefte aan hulp ontvangen is aanwezig bij driekwart van de respondenten, deze willen het liefste hulp ontvangen van vrienden en anders van familie. Bij hand- en spandiensten heeft hulp door vrienden de voorkeur, dit ligt anders bij ondersteuning van dagelijkse handelingen en het hebben van een gezellige tijd daar willen ze geen hulp ontvangen. De respondenten willen het liefste geen hulp verlenen aan anderen en zullen er ook het liefste niet om vragen.

6.2 Deelvraag 3; Digitaal burgerdossier

In hoeverre staan ze open voor een digitaal burgerdossier en hoe denken ze dat het meerwaarde biedt?

Het grootste gedeelte van de respondenten heeft geen behoefte aan een burgerdossier. Men vindt dat het voor henzelf geen meerwaarde gaat bieden maar ze denken dat andere mensen het wel prettig zou vinden. De meerwaarde vinden zij dat mensen doormiddel van het burgerdossier zelf in de hand hebben aan wie zij hulp vragen en met wie zij gegevens wisselen. Het grootste bezwaar tegen het burgerdossier is dat men geen vertrouwen heeft in de privacy veiligheid, daarna volgt dat men zichzelf niet ICT vaardig genoeg vindt.

6.3 Deelvraag 4; ICT-vaardigheden

In welke mate maken de burgers uit Usquert gebruik van ICT apparatuur en hoe gaan ze hier mee om?

Het grootste gedeelte van de geënquêteerden is in het bezit van een apparaat als een computer/ laptop, mobiele telefoon met internet of een tablet/ iPad. De omgang met deze apparaten verschilt echter wel. Meer dan de helft van de respondenten gaf aan redelijk of goed overweg te kunnen met deze apparaten maar er is nog altijd een flinke groep die aangeeft helemaal niet overweg te kunnen met de apparaten. Kijkend naar de doelgroep die is ondervraagd is dit erg normaal. Ouderen zijn over het algemeen minder handig in de omgang met ICT- apparaten.

6.4 Deelvraag 5; Medische informatie

Hoe gaan de burgers om met medische informatie en in hoeverre begrijpen ze hun medische situatie?

Wanneer het aankomt op het invullen van medische gegevens valt het op dat een hele grote groep respondenten behoorlijk tot heel erg zelfverzekerd is. Er is maar een kleine groep mensen die helemaal niet zelfverzekerd wanneer het medische informatie moet invullen.

Daar tegenover staat dat heel veel geënquêteerde soms tot nooit iets snappen van hun medische situatie. De reden hiervoor is dat de schriftelijke informatie vaak erg lastig te begrijpen is. Dit aantal is zo erg hoog dat het schrikbarend is. Er zijn maar een aantal respondenten die aangeven altijd alles te snappen wat betreft hun medische status.

6.5 Eindconclusie

'Welke hulpvragen spelen er op sociaal- en maatschappelijk gebied bij de kwetsbare ouderen in Usquert met betrekking tot het digitaal burgerdossier?'

Kijkend naar de conclusies van de deelvragen komt er naar voren dat er onder het grootste gedeelte van de respondenten geen behoefte is aan de komst van een digitaal burgerdossier. Het grootste bezwaar tegen het burgerdossier is dat men geen vertrouwen heeft in de privacy veiligheid, daarna volgt dat men zichzelf niet ICT vaardig genoeg vindt. Dit kan natuurlijk liggen aan de doelgroep van dit onderzoek. Een groot gedeelte van de respondenten is in het bezit van een apparaat als computer, laptop, tablet of mobiele telefoon en kan hier ook redelijk tot goed mee overweg. Toch is er ook nog een hele grote groep die wel in het bezit is van een van deze apparaten maar hier helemaal niet mee om kan gaan.

Toch geeft er nog driekwart respondenten aan graag hulp te ontvangen, het liefst van vrienden of familie. Deze hulp ontvangen ze het liefst bij hand- en spandiensten. Kijkend naar hulp in dagelijkse handelingen of het hebben van een gezellige tijd geven de respondenten aan geen hulp te ontvangen. Ook wordt er het liefst geen hulp verleend door de respondenten. Dit geeft aan dat de geënquêteerden nog erg terughoudend zijn wat betreft de komst van een digitaal burgerdossier en het hierbij openbaar maken van hun hulpbehoefte.

6.6 Aanbeveling

Voor een dergelijk vervolg onderzoek wordt aanbevolen het meetinstrument nog specifiekere te maken en zo duidelijk mogelijk. Op deze manier wordt voorkomen dat er nog steeds onduidelijkheid is bij vragen in de enquête. Zo worden de enquêtes ook vollediger ingevuld. Daarnaast is het verstandiger een bredere doelgroep te kiezen waardoor er meer respondenten verworven kunnen worden wat zorgt voor een beter onderzoek.

7. Discussie

Dit hoofdstuk geeft de kritische beschouwing weer. Hierin wordt kritisch gekeken naar de resultaten en het product, de conclusies en aanbevelingen en de sterktes en zwaktes van het eigen onderzoek.

Tijdens het onderzoek zijn er een aantal dingen opgevallen die anders hadden gekund om een beter representatief onderzoek uit te kunnen voeren.

Een discussiepunt is het tekort aan respondenten. In totaal zijn er 41 enquêtes ontvangen. Het onderzoek dat eerder in Oudehaske is uitgevoerd had er ongeveer 150. Een reden hiervoor kan zijn is dat volgens de stadsindex de leeftijdsgroep van 45 t/m 64 jaar het meest vertegenwoordigd is in Usquert. Dit onderzoek is gericht op de leeftijdsgroep vanaf 55+. Dit kan een reden zijn dat er minder respondenten zijn verworven. Om een grotere groep mensen te kunnen bereiken had er beter vanaf 45+ respondenten verworven kunnen worden.

Een andere reden voor het lage aantal respondenten kan zijn dat de enquête te onoverzichtelijk was. De enquête bestaat uit meerdere pagina's en 23 vragen. Een aantal van de ouderen die een enquête hebben gekregen schrokken direct van het dikke papierwerk. Zo zijn er een paar enquêtes teruggegeven die voor de helft waren ingevuld en waar gewoon een pagina was overgeslagen. Een reden waardoor de enquête vrij lang was is dat er veel vragen tussen stonden waaronder eigenlijk meerdere vragen weer vielen. Bij vraag 10 wordt bijvoorbeeld de vraag gesteld: "Aan welke van de onderstaande activiteiten doet u mee, of verwacht u in de toekomst aan deel te willen nemen?". Daaronder werden verschillende activiteiten (11 stuks) genoemd met daar achter 3 hokjes. Bij veel van de ingevulde enquêtes is gebleken dat alleen de eerste activiteit was beantwoord. Hieruit wordt geconcludeerd dat mensen de vraag niet begrepen of dat zij geen zin hadden de rest ook nog te beantwoorden.

Naast dat het voor de mensen zelf vervelend was dat de enquête zo lang was en veel vragen met meerdere antwoordmogelijkheden hadden, is dat ook ervaren bij het verwerken van de resultaten. Voor het verwerken van de resultaten is het programma SPSS gebruikt. Met behulp van dit programma kun je gemakkelijk de antwoorden van je respondenten invullen en geeft het programma je de resultaten. Alleen is het programma moeilijker te gebruiken indien je meerdere antwoordmogelijkheden hebt zoals bij dit onderzoek. Dit heeft extra tijd gekost die wellicht met een ander opgebouwde enquête anders besteed had kunnen worden.

Sterkte punt is de manier waarop de respondenten zijn verworven. Op allerlei manieren is dit geprobeerd. Zo is er persoonlijk contact geweest met de respondenten maar is er ook een online versie ontwikkelt waar de respondenten anoniem en dus in vertrouwen de enquête konden invullen. Daarnaast is er door buurtzorg nog contact geweest met een groep kwetsbare ouderen die anders niet getroffen zou worden bij bijvoorbeeld de buurtsoos.

Bijlagen

Bijlage 1. Enquête

Enquête over hulp krijgen en verlenen in het dorp Usquert

Geachte bewoners van Usquert,

Zoals u wellicht al hebt vernomen is er een onderzoek gaande over de hulpvragen van de bewoners in Usquert. Het gaat hierbij om hulp van familie, buren, vrienden en kennissen. Door middel van deze enquête hopen wij inzicht te krijgen in welke hulpvragen er spelen en hoe het is gesteld met de ict vaardigheden (vaardigheden met digitale apparaten) en voorzieningen in Usquert. Het uiteindelijke doel van dit onderzoek in Usquert is dat de hulpvoorzieningen en mogelijkheden tot hulp aanbieden online aansluiten bij de hulpvraag van de gebruiker.

Zou u deze enquête zo eerlijk mogelijk willen invullen? Uw gegevens worden anoniem en vertrouwelijk behandeld.

Het invullen van deze enquête zal 10 á 15 minuten duren. Heeft u vragen? Roep dan gerust een van de studenten.

Indien er twee of meerdere antwoorden mogen worden gegeven staat dit vermeld in de vraag.

Bij voorbaat dank!

De studenten: Marije Wieggersma, Lotte Zwerver en Inge Groen

Inge Zwerver en Hilde Westerdijk
Groninger dorpen en Vereniging voor dorpsbelangen Usquert

1. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

..... jaar

3. Wat is op dit moment de samenstelling van uw huishouden?

- Eenpersoonshuishouden/alleenstaand
- Alleenstaande met inwonende kinderen
- (Echt)paar zonder inwonende kinderen
- (Echt)paar met inwonend(e) kind(eren)
- Anders, namelijk:

4. Wat is uw hoogst behaalde opleiding?

- Basisonderwijs
- Lager beroepsonderwijs (LBO, MAVO, VMBO)
- HAVO of VWO
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger beroepsonderwijs (HBO), universiteit (WO)

5. Welke van de onderstaande opties is voor u van toepassing?

- Ik ben werkende
- Ik ben werk zoekende
- Ik studeer
- Ik ben gepensioneerd
- Anders, namelijk:

6. Hoelang woont u al in dit dorp?

..... jaar

7. Heeft u de behoefte om hulp te ontvangen (nu maar ook in de toekomst) vanuit de samenleving door buren, vrienden, familie en kennissen?

- Ja, van: (*Meerdere antwoorden mogelijk*)
 - Buren
 - Vrienden
 - Kennissen
 - Familie
 - Onbekenden
- Nee ik heb geen behoefte om hulp te ontvangen vanuit de samenleving.

**8. Ontvangt u momenteel hulp vanuit de samenleving door :
(Meerdere antwoorden mogelijk)**

	Buren	Vriende n	Kenniss en	Familie	Nee
<i>Ja, bij hand- en spandiensten zoals kleine reparaties of met invullen van formulieren.</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ja, bij het gezamenlijk ondernemen van activiteiten met anderen met als doel een gezellige tijd (bijvoorbeeld samen naar de film, wandelen of koffie drinken).</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ja, met ondersteuning bij algemeen dagelijkse handelingen (denk hierbij aan schoonmaken, koken, boodschappen doen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐

**9. Zou u de komende jaren een rol willen spelen bij het ondersteunen van familie, vrienden kennissen en onbekenden?
(Meerdere antwoorden mogelijk)**

	Bure n	Vriende n	Kenniss en	Familie	Onbekende n	Nee
<i>Ja, bij hand- en spandiensten zoals kleine reparaties of met invullen van formulieren.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ja, bij het gezamenlijk ondernemen van activiteiten met anderen met als doel een gezellige tijd (bijvoorbeeld samen naar de film, wandelen of koffie drinken).</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ja, met ondersteuning bij algemeen dagelijkse handelingen. (denk hierbij aan schoonmaken, koken, boodschappen doen)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Aan welke van de onderstaande activiteiten doe u mee, of verwacht u in de toekomst aan deel te willen nemen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Nu	In de toekomst	Nee
<i>Wandelen</i>	☐	☐	☐
<i>Kop koffie/thee drinken in het dorpshuis</i>	☐	☐	☐
<i>Spelletjesochtend in het dorpshuis 1x per maand</i>	☐	☐	☐
<i>Eetclub, samen koken/ eten bij iemand thuis</i>	☐	☐	☐
<i>Volkstuinieren</i>	☐	☐	☐
<i>Een ander helpen met een klusje (denk hierbij aan: een fietsband plakken, formulieren invullen, ramen lappen, een schilderij ophangen, gras maaien)</i>	☐	☐	☐
<i>Een ander af en toe gezelschap bieden</i>	☐	☐	☐
<i>Computerhulp bieden</i>	☐	☐	☐
<i>Vervoer aan anderen bieden</i>	☐	☐	☐
<i>Iemand stimuleren om deel te nemen aan een activiteit.</i>	☐	☐	☐
<i>Iemand ondersteunen bij het maken van nieuwe beslissingen (over bijvoorbeeld het werk of andere onzekerheden)</i>	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over het digitaal burgerdossier. Lees hiervoor eerst onderstaand stukje.

Het digitaal burgerdossier:

Het digitaal burgerdossier is een online dossier met als doel alle vragen van de burgers op het gebied van gezondheid en alle vrijwillige hulp van burens, vrienden, kennissen en familie dicht bij elkaar te brengen. Hierbij wordt gekeken naar het aanbod aan hulp dat ook weer komt vanuit de burgers. Het dossier is digitaal, dat wil zeggen via internet. In dit dossier staat de burger centraal. U bepaalt zelf met een paar simpele knopjes wie wel en wie niet bij uw gegevens kunnen. Zelfs als u toestemming geeft aan iemand om uw gegevens in te kunnen zien kunt u zelf nog bepalen welke informatie diegene te zien krijgt en welke niet.

Hieronder nogmaals puntsgewijs de kenmerken van een digitaal burgerdossier:

- Burger staat centraal
- Eigen beheer over je gegevens
- Laagdrempelig hulp vragen en aanbieden
- Gegevens delen met professionals kan wanneer jij het wilt
- Het is digitaal, dus via internet

Voorbeeld van een digitaal dossier:

ik dus dossier afspraken ondersteuning gesprekken Jannie Jansen

Jannie Jansen

Samenvatting burgerdossier!

Welkom in uw persoonlijk gezondheidsdossier!

In plaats van vitale kenmerken komen hier aspecten die slaan op het de behoefte en aanbod van hulp aan familie, vrienden en kennissen.

vitale kenmerken	
75,1 kg 14-05-2009 Gewicht	26,3 14-05-2009 BMI
157 mm Hg 14-05-2009 Bloeddruk systolisch	87 mm Hg 14-05-2009 Bloeddruk diastolisch

Wat zou het fijn zijn als iemand me kon helpen met het ophangen van mijn nieuwe schilderijen en samen een kop koffie dronk..

11. Zou u open staan om ervaring op te doen met een burgerdossier?

- Ja
- Nee, omdat:

.....

.....

.....

.....

12. Zou een burgerdossier nu of in de toekomst voor u meerwaarde bieden? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	<i>Nu</i>		<i>In de toekomst</i>	
	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>Voor mijzelf</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Voor het begeleiden van anderen</i>	☐	☐	☐	☐

13. Waarom denkt u dat een burgerdossier meerwaarde biedt? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik denk niet dat een burgerdossier meerwaarde biedt.
- Ik kan makkelijk iemand vinden die hulp nodig heeft
- Ik kan makkelijk iemand vinden die mij hulp geeft.
- Ik bepaal zelf aan wie ik hulp vraag en met wie ik gegevens wissel.
- Ik heb alles overzichtelijk.
- Ik kan het altijd bij de hand hebben omdat via internet gaat

14. Wat zouden bezwaren zijn voor het gebruik van uw eigen burgerdossier, waarin u zelf

bepaalt wie toestemming krijgt voor uw gegevens? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Geen computer/internet
- Niet voldoende ICT vaardig.
- Geen vertrouwen in de privacy veiligheid
- Anders namelijk:

.....

.....

.....

15. In hoeverre denk u dat uw privacy wordt gewaarborgd in het digitale burgerdossier?

Wordt er op professionele wijze omgegaan met mijn informatie. (0 = geen vertrouwen, 5 = veel vertrouwen)

	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuele toelichting;

.....

.....

16. Welke van de volgende apparaten bezit u? (*Meerdere antwoorden mogelijk*)

- Computer/ laptop
- Mobiele telefoon met internet
- Tablet/ Ipad
- Ik bezit geen van deze apparaten (u mag vraag 16 t/m 19 overslaan)

17. In hoeverre kunt u met een de onderstaande apparatuur omgaan?

	<i>Goed</i>	<i>Redelijk</i>	<i>Minimaal</i>	<i>Helemaal niet</i>
<i>Computer</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Mobiele telefoon</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Tablet/Ipad</i>	☐	☐	☐	☐

Heeft u bij deze vraag alleen maar 'goed' ingevuld, sla dan vraag 18 over.

18. Staat u open voor hulp bij de omgang met een computer, mobiele telefoon of tablet/ipad.

	<i>Buren</i>	<i>Vrienden</i>	<i>Kennissen</i>	<i>Familie</i>	<i>Onbekenden</i>	<i>Nee</i>
<i>Computer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Mobiele telefoon</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Tablet/ Ipad</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Maakt u als het gaat om uw gezondheid of gezondheidszorg ook gebruik van internet?

	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Nooit</i>	<i>Niet van toepassing</i>
<i>Bij het maken van een keuze</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Bij het opzoeken van informatie</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Maken van een afspraak</i>	☐	☐	☐	☐
<i>Uitwisselen van ervaringen met anderen</i>	☐	☐	☐	☐

20. Er worden steeds meer zogenaamde 'E-Health toepassingen' ontwikkeld.

Voorbeelden hiervan zijn Lifestyle gadgets (zoals Runkeeper, Runtastic, Google Fit, Moves), gezondheidapps (bv MyFitnesspal, Food Diary, Wholesome, Sleep better, sleepbot, stresscheck) voor de smartphone en een online zorgdossier. Maakt u hier al gebruik van?

- Ja
- Nee
- Ik weet niet wat dit is

21. In hoeverre bent u gemotiveerd om vaardigheden voor de onderstaande apparatuur te leren? (0 = geen motivatie, 5 = zeer gemotiveerd)

	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Computer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Mobiele telefoon</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

